

پرتودهی در دوران بارداری

رادیوگرافی جهت انجام درمانهای اورژانس دندانپزشکی ممکن است در حین بارداری مورد نیاز باشد. عفونتهای دندانی درمان نشده می تواند برای جنین خطر ساز باشد و بنابراین برای تامین سلامت مادر و کودک نیاز به درمانهای اورژانس دندانپزشکی است. بطور کلی پیشنهاد می شود که درمانهای انتخابی که نیاز به رادیوگرافی دارند به بعد از دوران بارداری موکول شود. با این حال اگر اصرار به انجام آن دارید سه ماهه بهترین دوره برای چنین درمانهایی چون اندام زایی جنین کامل شده است. سه ماهه سوم بعلت اینکه دراز کشیدن طولانی مدت به پشت مجاز نمی باشد، درمانهای انتخابی دندانپزشکی پیشنهاد نمی شود.

از آنجائیکه سلولهای در حال تقسیم و تمایز نیافته حساسیت بیشتری به اشعه دارند لذا جنین نسبت به اشعه ایکس خیلی حساس هستند. فدرال استاندارد سازی امریکا حداکثر دوز مجاز دریافتی زنان باردار را در طول ۹ ماه بارداری ۰٫۵ رم یا ۵۰۰ میلی رم دانست. طبق محاسبات علمی صورت گرفته میزان اشعه لازم برای تهیه رادیوگرافی از تمام دندان ها بسیار کمتر از مقدار اشعه ای است که ممکن است به جنین آسیب وارد کند.

در رادیوگرافی کامل دندان که در جهت کمک به تشخیص سلامت دندان ها و عصب در بافت دندان کرده و برای تعیین وجود کیست ها ، تومورها و یا آبسه ها ، و کسب اطلاعات کامل دهان و استخوان اطراف دندان بکار می رود، بین ۱۸ تا ۲۱ فیلم مصرف میشود، که به طور کلی در هر ۵-۷ سال اینکار صورت میگیرد و مقدار اشعه دریافتی از مجموعه ی ۲۱ ادیوگرافی ، حدود ۳ میلی رم است که معادل حدود ۴ روز از قرار گرفتن در معرض تابش نور خورشید میباشد که به طور طبیعی این مقدار دز را میتوان دریافت کرد. در بررسی که در سال ۱۹۸۳ در ایالات متحده انجام شده است ناهنجاریهای مادرزادی و سرطان دوران کودکی ناشی از این مقدار پرتو دریافتی عملا گزارش نشده است.

همانطور که گفته شد پرتو ناشی از اشعه X دندانپزشکی بسیار ناچیز است ولی با این وجود برای کاهش میزان قرار گرفتن در معرض اشعه باید هر گونه احتیاطی بعمل آورد. **پیش بندهای سربی**، شکم را در مقابل اشعه محافظت می کند و هر گاه رادیوگرافی در دوران بارداری مورد نیاز باشد، باید مورد استفاده قرار گیرند. گردنبندهای سربی می توانند مانع از رسیدن اشعه به غده تیروئید گردند و باید تا حد امکان بخصوص در مورد خانمهای باردار و بچه ها مورد استفاده قرار گیرند. بنابراین رادیوگرافی های دندانی در طی دوران بارداری و شیردهی با رعایت اصول حفاظت از اشعه ، با تعداد کم و در موارد لزوم ، بدون خطر می باشد.

مسائل مربوط به اپراتور رادیولوژی در حفاظت بیمار باردار

- 1- در صورت امکان چنانچه خانمی تاریخ دقیق عادت ماهانه خود را فراموش کرده یا مدتی از زمان مقرر آن دیرکرد داشته باشد، باید به عنوان حامله تلقی گردد.
- 2- به منظور کاهش پرتوگیری ناخواسته جنین باید تابلوهای هشدار دهنده ای با مضمون جملات زیر در محدوده بخش رادیولوژی نصب گردد.

“ اگر احتمال می دهید که حامله هستید تکنسین

را قبل از عکسبرداری مطلع سازید”

- 3- چنانچه براساس موارد گفته شده تصمیم بر گرفتن رادیوگرافی شد ، استفاده از روش های به حداقل رساندن پرتوگیری شامل بکارگیری موارد زیر باید در نظر گرفته شود:

- تعداد نماهای رادیوگرافی به حداقل رسانده شود.
- جهت پیشگیری از تکرار رادیوگرافی ، کلیشه های پری آپیکال و بایت وینگ با استفاده از فیلم نگهدار مجهز به محدوده کننده فیلد تابش گرفته شوند.
- از روشهای کیلوولتاژ بالا و فیلم های سریع استفاده شود.

تهیه و تنظیم:

دکتر آدینه جوادیان لنگرودی
استادیار گروه رادیولوژی دانشکده
دندانپزشکی مشهد